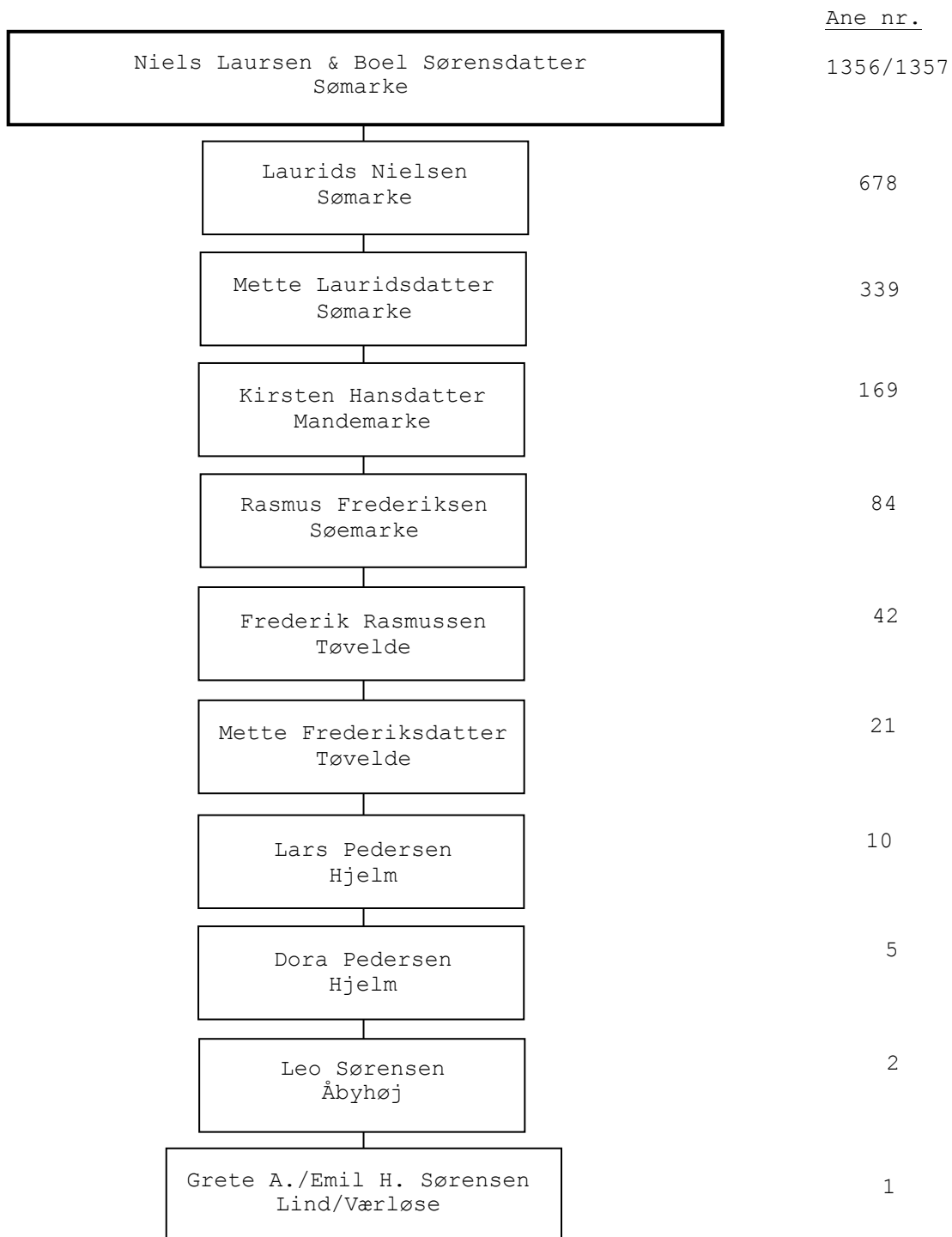

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
Kort overblik	2
Tidsbillede	3
Niels Laursen og Boel Sørensdatter	4
Oversigt over kildemateriale	6
Kildemateriale	8

NIELS LAURSEN & BOEL SØRENSDATTER

Niels Laursen er født omkring 1614, formentlig i Rytsebæk. Hans forældre er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Boel Sørensdatter er formentlig født i Rytsebæk. Hendes fødselsår og forældre er det endnu ikke lykkedes at opspore.

Niels Laursen og Boel Sørensdatter bliver gift omkring 1635. De bosætter sig efter 1645 i Sømærke. De får 5 børn i tidsrummet fra ca. 1635 til 1650.

Boel Sørensdatter dør ca. 1669 i Sømærke, Niels Laursen samme sted i 1704.

Tidsbillede

Næstved bys skarpreterssværd

På Niels Laursen's tid kunne man stadig risikere at miste livet ved halshugning, hvis man ikke opførte sig ordentligt.

I Næstved rådede man i 1600-taller over et skarpreterssværd, der var fabrikeret i Solingen i slutningen af 1500-årene.

Sværdet var et tohåndsvåben med en bred, tveægget klinge, der var lige afskåret forneden. Det havde enkelt korsformet fæste, og var kun beregnet til hug.

Næstvedsværdet har indgraveret hjul og stejle på klingen.

Omkring 1627 blev en mand ved navn Søren ansat som skarpreter (bøddel) i Næstved. Hans arbejde var på byens vegne at udføre henrettelser og andre afstraffelser så som brændemærkning, afskæring af ører og offentlig piskning (kagstrygning). Foruden skarpretersværdet fik Søren stillet et bøddelhus til rådighed.

Efter nogen tid fik Søren også tilkæmpet sig hvervene som skorstensfejer og rakker.

At feje skorstene, tømme latriner og udslæbe døde dyr af staldene blev på den tid anset for "uærlige" erhverv, som kun udførtes af omvandrende folk. For Søren og hans efterfølgere blev de dog en del af skarpreter-erhvervet.

Kilde: Tidsskriftet SKALK.

Niels Laursen og Boel Sørensdatter

Niels Laursen og Boel Sørensdatter bliver formentlig gift omkring 1635.

De bosætter sig i Rytsebæk.

Her får de følgende børn:

1. 1636 ca. - Else Nielsdatter
2. 1638 ca. - Rasmus Nielsen
3. 1640 ca. - Hans Nielsen
4. 1644 ca. - **Laurids Nielsen**
5. - Bodil Nielsdatter.

Efter 1645 flytter de til Sømarke, hvor Niels bliver gårdmand på gård nr. 5 på lidt over 3 tønder hartkorn.

Efter ophøret af den svenske besættelse i 1660 består gårdens besætning kun af 2 heste.

Gården er halvt ødelagt og der er intet sået det år.

4 år efter er stuehuset i orden, men en ladebygning med 13 spænd ødelagt.

Niels Laursen's hustru dør i slutningen af 1669.

Et par måneder senere bliver Niels Laursen trolovet med Mette Pedersdatter.

Datteren Bodil Nielsdatter gifter sig i 1675 med Peder Christensen Hjort fra Mandemarke.

De bosætter sig i Mandemarke.

Her får de følgende børn:

Rasmus -, Boel -, Anna -, Margrete-, Peder Wimose -, Mette -, Mette-, Christen - og Niels Pedersen/Pedersdatter.

Sønnen Laurids Nielsen (ane nr. 678) gifter sig i 1676 med Anna Oluffsdatter (ane nr. 679) fra Stubberup.

Før Hestgardens indtog på Møn i 1685 har Niels en besætning på 8 heste, 2 plage, 6 køer, 1 kalv, 15 får, 18 svin, og 5 gæs.

I 1689 overtages gården af Jens Laursen.

Niels Laursen dør i 1704, 90 år gammel.

Ved udbetaling af erstatninger efter Hestgardens overgreb i årene 1685-1697 får Niels's arvinger udbetalt 1 Rigsdaler og 5 Mark for de 4 år, han var fæster af gården.

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Magleby sogn	1645 -
2. Lensregnskaber, Stegehus Len	1596 - 1661
3. Jordebog i anledning af den store misvækst	1661
4. Matrikler for Møns amt	1664
5. Diverse sager vedr. Møn og dens inddeling til ryttergods	1684 - 1690
6. Justitsprotokoller, Mønbo Herred	1685 -
7. Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer	1691 - 1697

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kildemateriale-numre.

Kildemateriale

(2) Lensregnskaber, Stegehus Len:
Mandtal til hovedskat.
Rytsebæk.
Niels Lauridsen og Boel Søfrensdatter.
Børn:
Else - 8 år,
Rasmus - 6 år,
Hans - 4 år,
Laurids - 1 år.

Opgørelser over Møns gods.
1660, 24.jul., Sømarke.
Niels Laursen: 1 mand, 2 heste, 0 køer, 0 faar.

Kommission af 13.dec.1660.
Sømarke.
Niels Laursens gaard helten affbrot, intet saaet.

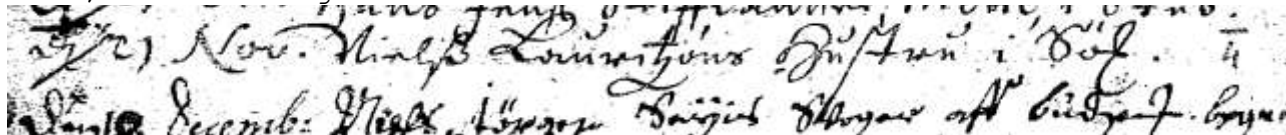
(3) Jordebog i anledning af den store misvækst:
1663, 23.apr., Sømarke.
Niels Laursens gaard er maadelig besat, og bygningen god.

1664, 9.jun., Sømarke.
Niels Laursens gaard: Alhuset ved magt, en lade afbrot, 13 spænd
sat at opbygge - 65 Dl.

(4) Matrikler for Møns amt:
Matrikel, 1664, Sømarke.
Nr. 3 - Niels Larsen.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:
1664, 16.okt. døbt Hans Pedersen og Citse Albredsdr.'s dtr. Anna
i Sømarke.
Faddere: - Niels Larsens søn Laurits.

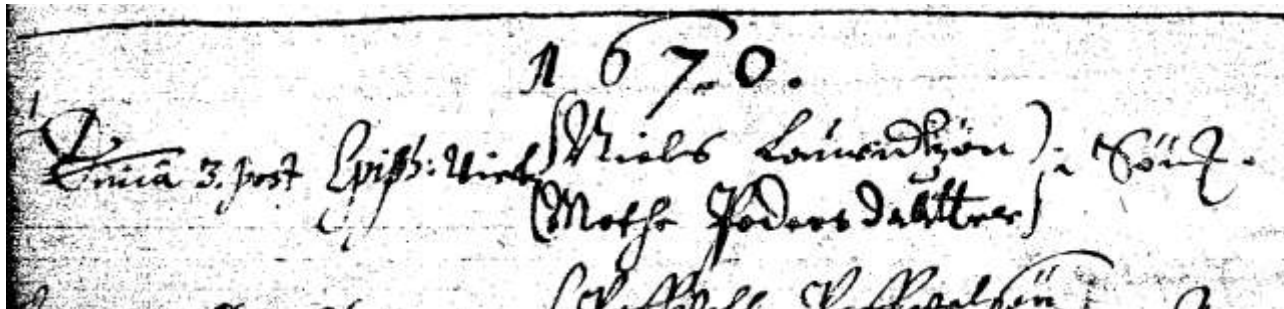
1669, 21.nov. begravet Niels Lauridsens hustru i Sømarke:

The image shows a handwritten church record in Latin script. The text is written in a cursive hand and is somewhat faded. It appears to be a record of a burial, mentioning the name of the deceased and the date. The text is written on a piece of paper that is slightly wrinkled and has some ink smudges.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1670, 23.jan. trolovet Niels Lauridsen og Mette Pedersdatter i Sømarke:

1675, 17.okt. trol. Peder Christensen Hiort af Mandemark og Boel Nielsdtr. af Sømarke.

(5) Diverse sager vedr. Møn og dens inddeling til ryttergods: Specifikation over besætninger m.v. fra 1685: Niels Lauridsen.

(7) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

XII.

2243.280.

Kommission af 14.feb.1691 til at undersøge forskellige forhold vedrørende livgardens kvarterer og bøndernes tilstand på Møn.

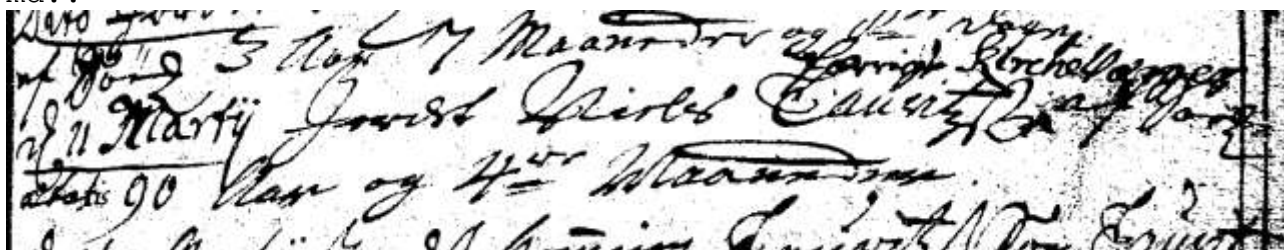
Bind 1. Opgørelse over besætninger før garden kom.

Sømarke:

Niels Larsen	8 bæster, 2 plage, 6 køer, 1 kalv, 5 får, 18 svin, 5 gæs.
--------------	--

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1704, 11.mar. jordet Niels Lauritsen af Sømarke - 90 aar og 4 md.:

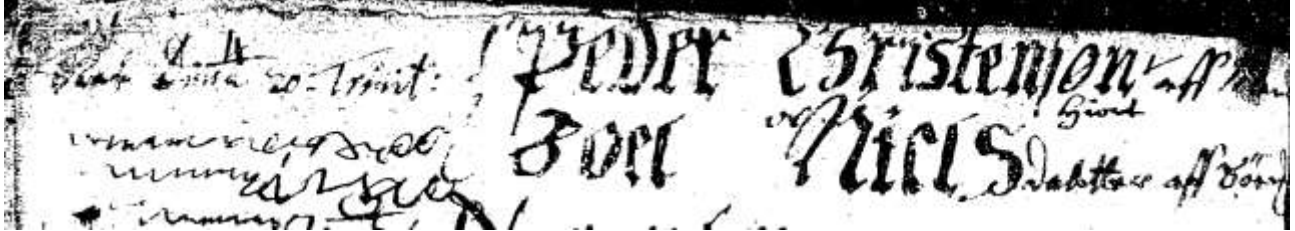

(6) Justitsprotokoller, Mønbo Herred:
Udbetaling af erstatninger efter von Plessen i 1708-1709.
Sømarke, gaard nr.5. Hartkorn 3 td. 2 sk.
Niels Laursen ved gaard i 4 aar, erstatning 1 rd. 5 mk. 1 2/3 sk.
Jens Laursen ved gaard i 8 aar, erstatning 3 rd. 4 mk. 3 1/3 sk.
Niels Laursen og hustru er begge døde.
Niels Laursen har 1 søn, nemlig Lars Nielsen i Sømarke, og 1 datter ved navn Bodel Nielsdtr., har til ægte Peder Hiort.
Det halfve tilkommer disse forindførte 2 sødskende efter deres fader, deraf tager Lars Nielsen broderlodden, som han strax annammede.
Bodel Peder Hiorts er borte fra landet, hendes søsterlod er ridefogeden leveret, som dermed forholder sig efter loven.
Det andet halfve tilkommer Niels Laursens sidste hustrus arvinger, som er hendes søster, Karen Aages 4 børn:
1 søn - Peder Jensen i Busemarke,
Karen Niels Jørgensens ibm.,
Kirsten Raaes i Sømarke,
Anne Lars Nielsens ibm.
Peder Jensens broderlod blev afskreven i restands paa nr. 10 i Busemarke.
Lars Nielsen imodtog sin hustrus lod.
Saxe Svendsen ibm. imodtog Karen Niels Jørgensens og Kirsten Raae deres tilkommende lodder, som han lovede dem strax at levere.
Jens Laursen mødte og bekom sin andel.

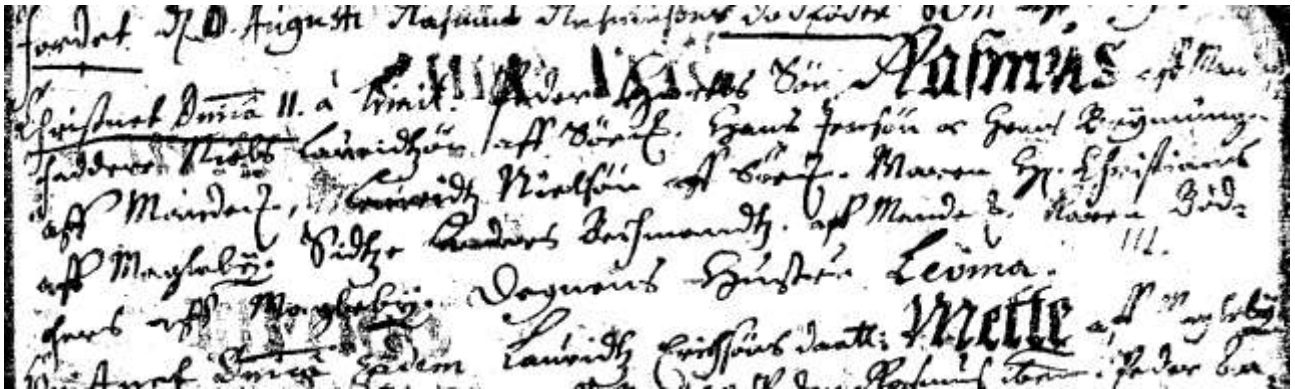
(1) Kirkebøger for Magleby sogn, kirkebogsuddrag vedrørende:

Peder Christensen Hjort og Bodil Nielsdatter

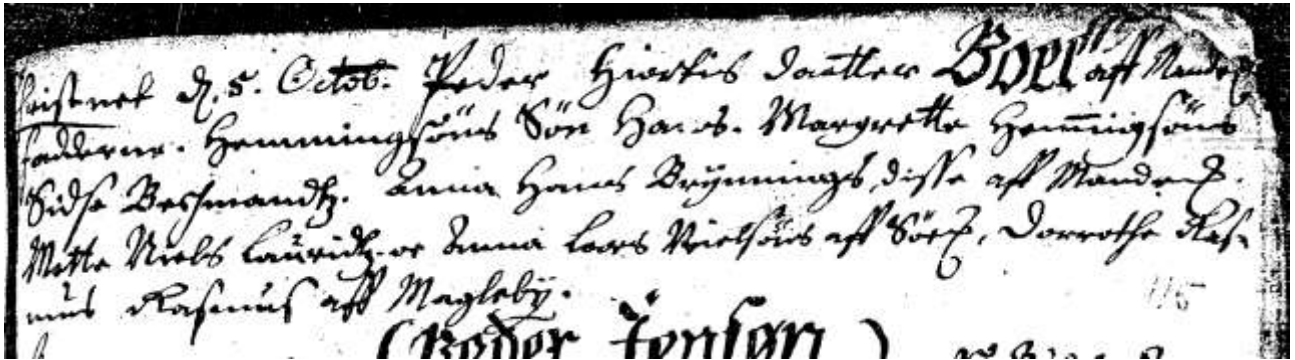
1675 viet Peder Christensen Hiort og Boel Nielsdatter:

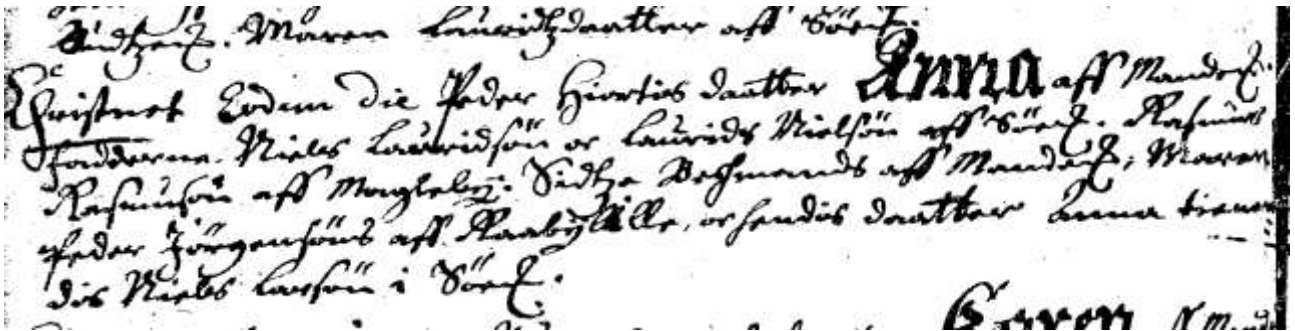
1676 døbt Rasmus:

1677 døbt Boel:

1680 døbt Anna:

Peder Christensen Hjort og Bodil Nielsdatter fortsat

1682 døbt Margrete:

Født den 5. post Epif: For den Givtes Datter **Margrete** af
 Christen Nielsens Gaderen Peder Givtes Datter **Margrete** af
 Manden. faddere Niels Laurson af Børg. Gensing Gensing
 og Jens Christensen, Anders Christensen, Ditta af Manden, Anna
 Christens Nielsens af Børg, Anna Christens og Jens Christens
 og med Epistolen af Manden.

1683 døbt Peder Wimose:

Christen Nielsens Gaderen **Peder Wimose**
 af Manden. faddere Lasse Christensen af Manden, Niels
 Christens og Lasse Christens af Børg. Christen Christensen af
 Magdal. Elizabeth og Epistolen.

1683 begravet søn Peder Wimose:

December **Peder Wimose**
 Født den 1. Advent for den Givtes Datter **Peder Wimose**
 af Manden. faddere Niels Laurson af Børg. Christen Christensen af
 Magdal. Elizabeth og Epistolen.

1684 døbt Mette:

September **Mette**
 Epistolen den 17. dito for den Givtes Datter **Mette** af Manden
 faddere: Lasse Christensen af Børg, Lasse Christensen, Margatte Gensing
 af Manden, Mette Niels Laurson af Børg. Dorthe Christens
 Christensen af Magdal.

1685 begravet datter Mette:

Christen Nielsens Gaderen **Mette**
 af Manden. faddere Lasse Christensen af Manden, Niels
 Christens og Lasse Christens af Børg. Christen Christensen af
 Magdal. Elizabeth og Epistolen.

Peder Christensen Hjort og Bodil Nielsdatter fortsat

1686 døbt Mette:

Christendoms Brev
 Givet den 6. Sept. 1686
 Kristendoms Brev om en søn Peder Hjortens Datter **Mette** af Mandrup
 faddere: Niels Laurson i Døds. Anna Lars Nielsens Datter
 Gensindes fader Hans Jørgensen af Mandrup. Anna Guds Datter af Mandrup.
 Gensindes moder: Niels Laurson af Mandrup.

1689 døbt Christen:

Christendoms Brev
 Givet den 5. Juni 1689
 Kristendoms Brev om en søn Peder Hjortens søn **Christen** af Mandrup, fader:
 Døds: Niels Laurson og Laurids Niels af Døds. Peder Laurson af Mandrup.
 Gensindes moder: Anna Guds Datter af Mandrup.
 Gensindes moder: Niels Laurson og Laurids Niels af Døds. Siste af Mandrup.
 Gensindes moder: Anna af Døds. Datter 2. post Kristendoms Brev.

1689 begravet søn Christen:

Christendoms Brev
 Givet den 19. Juni 1689
 Christendoms Brev om en søn Peder Hjortens søn **Christen** af Mandrup. Døds 3. Sept. 1689.
 Gensindes moder: Anna af Døds. Datter 2. post Kristendoms Brev.

1690 døbt Niels:

Christendoms Brev
 Givet den 20. Juli 1690
 Kristendoms Brev om en søn Peder Hjortens søn **Niels** af Mandrup, faddere:
 Niels Laurson af Døds. Niels Laurson af Mandrup. Hans Guds Datter
 Gensindes moder: Anna af Døds. Datter 2. post Kristendoms Brev.
 Gensindes moder: Niels Laurson af Mandrup. Anna af Døds.